

Znaczenie wyspecjalizowanych segmentów rynku finansowego w finansowaniu sfery realnej

Dr Magdalena Mądra-Sawicka
Departament Studiów Makroekonomicznych i Finansów
Główny Urząd Statystyczny
Wydział Nauk Ekonomicznych
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Mirostław Błażej
Departament Studiów Makroekonomicznych i Finansów
Główny Urząd Statystyczny

Plan prezentacji

- 1. Wprowadzenie do badań realizowanych przez Departament Studiów Makroekonomicznych i Finansów GUS**
- 2. Znaczenie wyspecjalizowanych segmentów rynków finansowych (WSRF)**
- 3. Badanie WSRF prowadzone przez GUS**

Wprowadzenie

Zadania Departamentu Studiów Makroekonomicznych i Finansów (SM) GUS:

- **Wybrane zagadnienia makroekonomiczne**, w tym:
narzędzia i analizy struktury wzrostu gospodarczego
- **Rynki, instrumenty i instytucje finansowe**
- **Cykl koniunkturalny** (ankietowe i ilościowe)
- **Finanse publiczne** (wybrane aspekty)
- **Wybrane metody ilościowe** (zastosowania)
- **Projekty** badawczo-rozwojowe
- **Wkłady do publikacji zbiorczych i baz danych**

Wprowadzenie

Projekty z obszaru dekompozycji i analizy produktywności gospodarki:

- **Oszacowanie wieloczynnikowej produktywności gospodarki polskiej (rachunek KLEMS)**
- **Dekompozycja wzrostu PKB i Wartości Dodanej Brutto (WDB) per capita w Polsce**
- **Szacowanie łącznej produktywności przedsiębiorstw niefinansowych w Polsce (Total Factor Productivity – TFP)**

Różne narzędzia, metody, agregacje, założenia – komplementarne

Wstęp – znaczenie WSRF

- **Rozwój systemu finansowego i zmiany strukturalne rynków finansowych**
- **Wzrost znaczenia usług finansowych świadczonych przez podmioty niebankowe**
- **Brak nadzoru finansowego na podmiotami działającymi na wyspecjalizowanych rynkach finansowych**
- **Zmiana hierarchii źródeł finansowania przedsiębiorstw**

Rynek finansowy v/s zmiany na WSRF

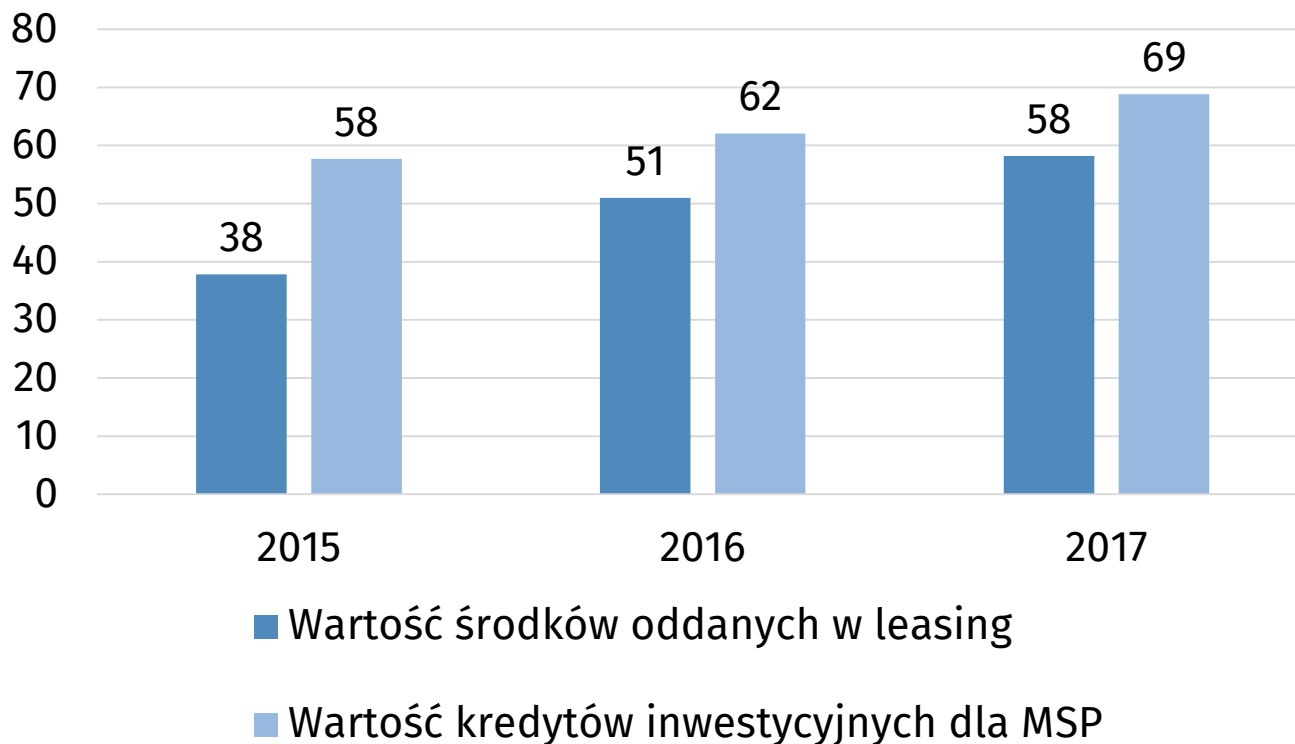
- **Współczesna gospodarka w Polsce charakteryzuje się dynamicznym rozwojem rynku usług. Ze względu na ciągłą modernizację i postęp technologiczny, zmianie ulegają również formy finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych oraz samej działalności bieżącej w sytuacji ograniczonego finansowania bankowego (Przybylska-Kapuścińska, 2013)**
- **Globalizacja i technologia wywołują zmiany na rynkach usług finansowych również tych pozabankowych (Szpringer, 2016)**
- **Przykład: Branża leasingowa ma coraz większy wpływ na tworzenie PKB w Polsce, istotnie wyższy niż w innych państwach UE (Euroleasing, 2019; Krzemiński, 2019)**
- **Dynamiczny rozwój faktoringu również wśród MSP (Jonasz 2015; Puławski, 2018)**

Problematyka badań WSRF

- **Niepełne dane prezentowane przez zrzeszenia**
- **Brak badań tych obszarów w „standardowej statystyce”**
- **Brak jednolitych standardów na szczeblu krajowym jak i międzynarodowym w ocenie skali działalności wyspecjalizowanych podmiotów rynku finansowego (OECD SME Scoreboard)**
- **Brak możliwości pełnej oceny zjawiska alternatywnych źródeł finansowania przedsiębiorstw**

Finansowanie gospodarki przez instytucje pozabankowe (1)

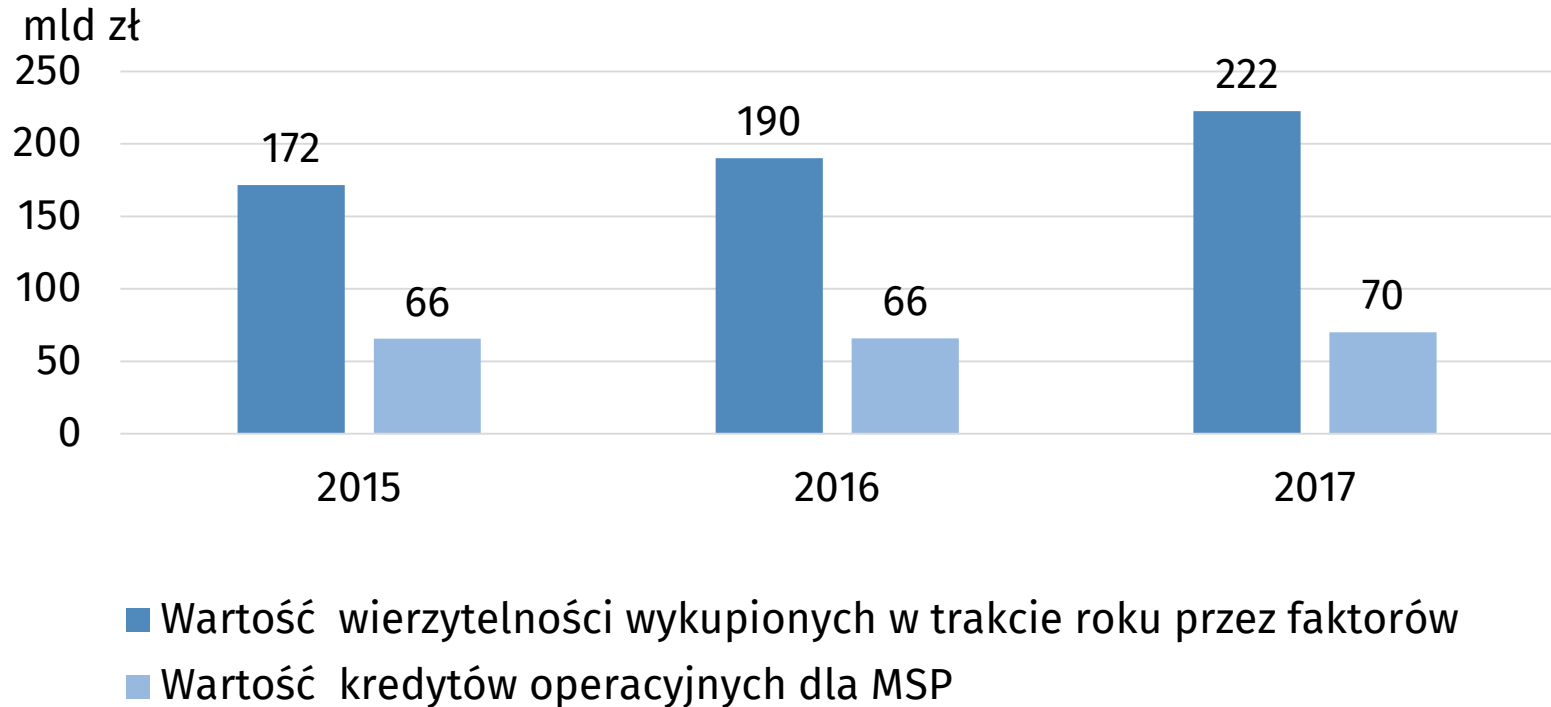
mld zł

Źródło: GUS,

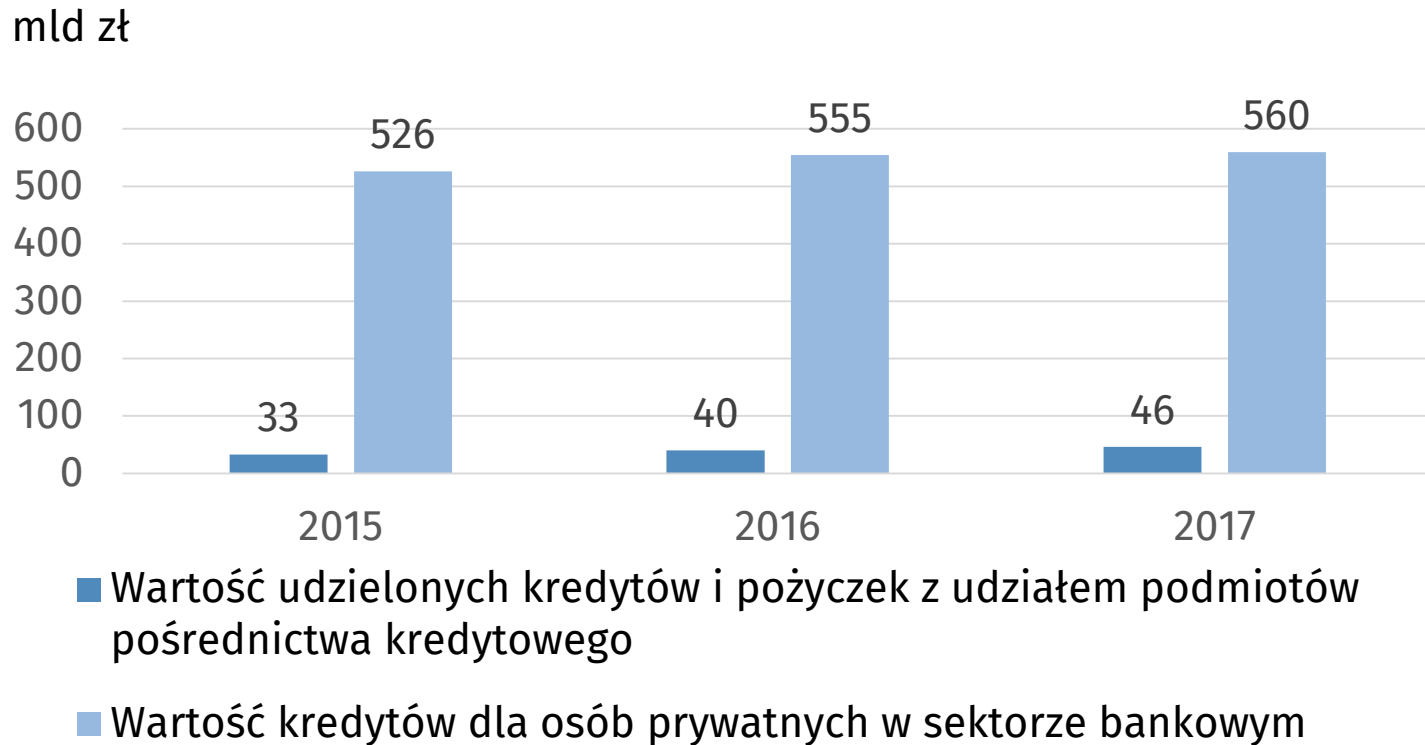
KNF.

Finansowanie gospodarki przez instytucje pozabankowe (2)

Źródło: GUS,
KNF.

Finansowanie gospodarki przez instytucje pozabankowe (3)

Źródło: GUS,
KNF.

OECD SME Scoreboard dane dla EU

	Brak danych	Dane statystyczne
Leasing	Austria, Czechy, Dania, Irlandia, Hiszpania, Holandia, Łotwa, Norwegia, Słowacja, Słowenia, Szwajcaria, Szwecja, Włochy	<ul style="list-style-type: none">• Francja (dane pochodzą z systemu bankowego)• Polska (GUS)• Finlandia (CSO)• Portugalia (dane pochodzą z systemu bankowego)• Estonia (dane pochodzą z systemu bankowego)• Węgry (dane zezeszenia)• Belgia (CSO)• Luksemburg (dane zezeszenia)• Wielka Brytania (Finance & Leasing Association)• Grecja (dane z sektora bankowego i podmiotów finansowych)
Faktoring	Austria, Czechy, Dania, Irlandia, Hiszpania, Holandia, Łotwa, Norwegia, Słowacja, Słowenia, Szwajcaria, Szwecja, Włochy	<ul style="list-style-type: none">• Francja (dane pochodzą z systemu bankowego)• Polska (GUS)• Finlandia (CSO)• Portugalia (dane pochodzą z systemu bankowego)• Belgia (EU Federation – Factoring)• Wielka Brytania (dane zezeszenia ABFA)• Luksemburg (dane zezeszenia)

Wyzwania metodologiczne i analityczne

- **Brak standardów metodologicznych, definicji oraz ustalonych typologii**
 - Definicja danego rynku
 - Dobór podmiotów do badania
 - Kwestia działalności WSRF jako ubocznej
- **Prezentacja danych:**
 - Ujęcie dynamiczne: prosta prezentacja danych, dynamika YoY (pytania w ankiecie), panel zbilansowany
 - Dane o działalności a dane finansowe podmiotów: działalność jedyna, przeważająca, uboczna

Wyspecjalizowane segmenty rynku finansowego, ujęcie definicyjne

- **Wyspecjalizowane segmenty rynku finansowego:** działalność leasingowa, faktoringowa, pośrednictwa kredytowego oraz windykacji
- Podmioty prowadzące działalność na wyspecjalizowanych segmentach rynku finansowego – prowadzą działalność w jednym lub więcej niż jednym wyspecjalizowanym segmencie rynku finansowego (**tworzą dany segment rynku**)
- **Podmiot wyspecjalizowany** – prowadzi działalność finansową w jednym lub więcej badanych wyspecjalizowanych segmentach rynku finansowego (**działalność na jednym segmencie dla tego podmiotu jest jedyną lub dominującą**)

Charakterystyka badań podmiotów WSRF

- **Podmioty WSRF nie są objęte nadzorem finansowym**
- **Brak rejestrów działalności podmiotów WSRF, (wyjątek od stycznia 2018 r. - rejestr pośredników kredytowych)**
- **Badania WSRF wyróżnia konieczność dookreślenia rynku i podmiotów tworzących ten rynek**
- **Konieczność opracowania jednolitych klasyfikacji i typologii, o różnych standardach oceny i zróżnicowanym nazewnictwie**

Badanie WSRF prowadzone przez GUS

- **Celem badania jest dostarczenie informacji o danym segmencie rynku i jego cechach**
- **Badanie dotyczy zatem podmiotów tworzących rynek, które prowadzą działalność o większej skali i są w stanie dostarczyć pogłębionych informacji o swoich operacjach**
- **W badaniu WSRF wykluczono prezentację danych o charakterze transakcji incydentalnych lub jednorazowych**

Specyfika badania WSRF

- **Działalność na WSRF prowadzona jest przez niewielką grupę podmiotów, i może być zarejestrowana w różnych klasach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (nie istnieją wydzielone grupowania dla tego rodzaju działalności)**
- **Działalność na WSRF nie musi być działalnością jedyną, a może stanowić działalność dominującą bądź też uboczną danego podmiotu**
- **Badanie WSRF nie obejmuje podmiotów, w których usługi tego typu są świadczone incydentalnie**
- **Kartoteka do badania tworzona jest na zasadzie doboru celowego**

Badanie WSRF: Formularz FDF

Formularz *FDF* - część ogólna

- 1) Pytania o formę prawną przedsiębiorstwa, udział podmiotów krajowych i zagranicznych w kapitale podstawowym, przynależność do grupy kapitałowej, liczba oddziałów i przedstawicielstw
- 2) Wybrane dane finansowe z bilansu i rachunku zysków i strat

moduł PK

Informacje dotyczące działalności kredytowej przedsiębiorstwa

moduł FKT

Informacje dotyczące działalności faktoringowej przedsiębiorstwa

moduł P-LS

Informacje dotyczące działalności leasingowej przedsiębiorstwa

moduł WND

Informacje dotyczące działalności windykacyjnej przedsiębiorstwa

Działalność przedsiębiorstw pośrednictwa kredytowego (moduł PK)

- **liczba i wartość udzielonych kredytów/pożyczek osobom fizycznym i przedsiębiorstwom w podziale na rodzaje kredytów i pożyczek oraz okres spłaty**
- **liczba i charakterystyka obsługiwanych klientów**
- **kanały pozyskiwania klientów**
- **sieć dystrybucji produktów**
- **monitoring i windykacja należności**
- **liczba i wartość innych produktów finansowych przy sprzedaży, których uczestniczy badane przedsiębiorstwo**

Działalność faktoringowa przedsiębiorstw finansowych (moduł FKT)

- **liczba klientów (faktorantów) według zakresu ich działalności, rodzaju faktoringu, osiągniętych obrotów z faktorem**
- **liczba wykupionych faktur**
- **wartość wykupionych wierzytelności**
- **wartość zaangażowanych środków finansowych**
- **forma otrzymywania zapłaty**
- **forma zawiadamiania dłużnika**
- **funkcje usługowe oferowane przez przedsiębiorstwa faktoringowe**

Działalność przedsiębiorstw leasingowych (moduł P-LS)

- **rodzaj i wartość środków oddanych w leasing**
- **rodzaj umów leasingowych**
- **liczba klientów (leasingobiorców)**
- **kanały pozyskiwania klientów**
- **waluta w jakiej zostały zawarte transakcje**
- **terminów na jakie zostały zawarte umowy**
- **źródła finansowania**
- **źródła pochodzenia przedmiotów (środków) leasingu**
- **rodzaje zabezpieczeń przedmiotów (środków) oddanych w leasing**

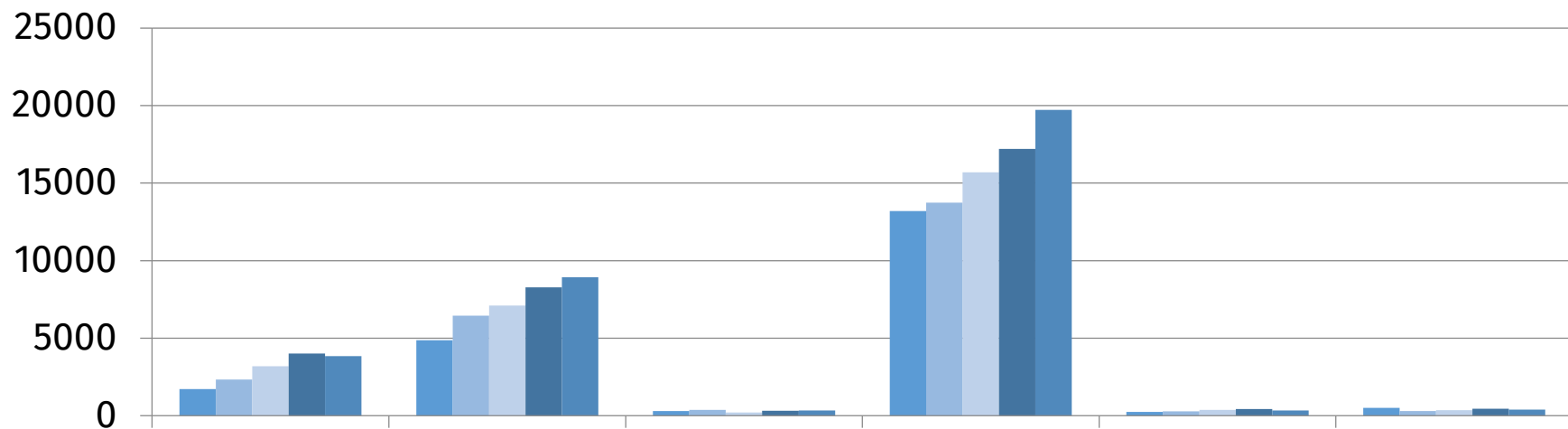
Działalność przedsiębiorstw windykacyjnych (moduł WND)

- **liczba i wartość wierzytelności przejętych do obsługi**
- **wartość odzyskanych wierzytelności**
- **liczba i wartość wierzytelności obsługiwanych na rzecz funduszy sekurytyzacyjnych**
- **koszty związane z obsługą wierzytelności**
- **źródła finansowania wierzytelności**
- **struktura obsługiwanych wierzytelności**

Działalność przedsiębiorstw pośrednictwa kredytowego

Wartość udzielonych kredytów i pożyczek

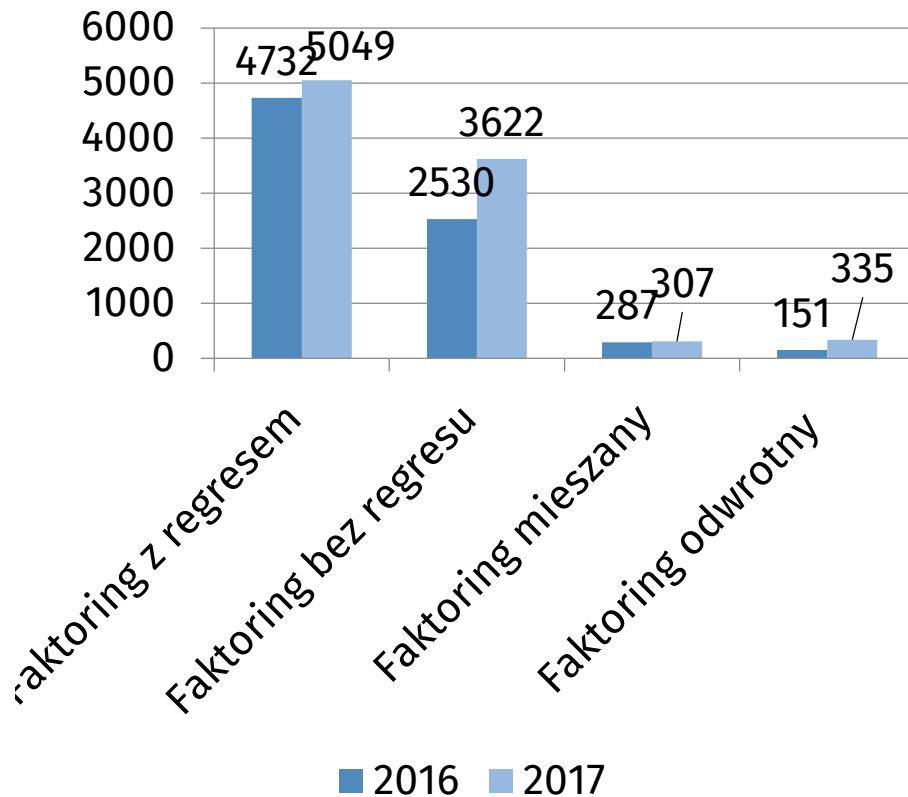
mln zł

Działalność przedsiębiorstw faktoringowych

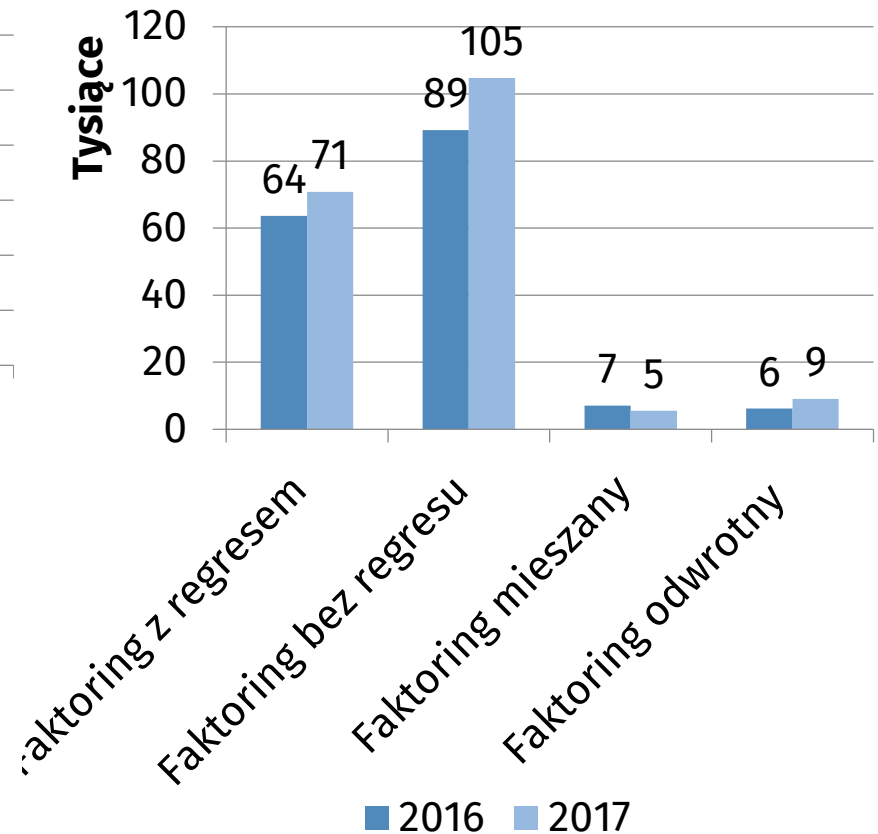
Liczba faktur wykupionych w ciągu roku w faktoringu krajowym

tys.

Wartość wykupionych wierzytelności w faktoringu krajowym

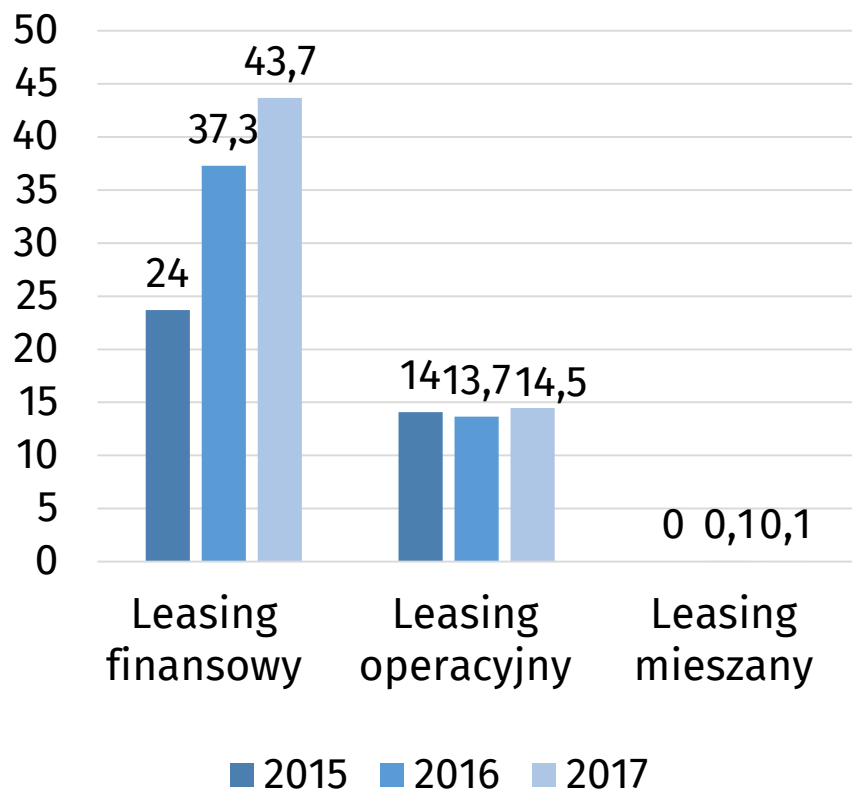
mld zł

Działalność przedsiębiorstw leasingowych

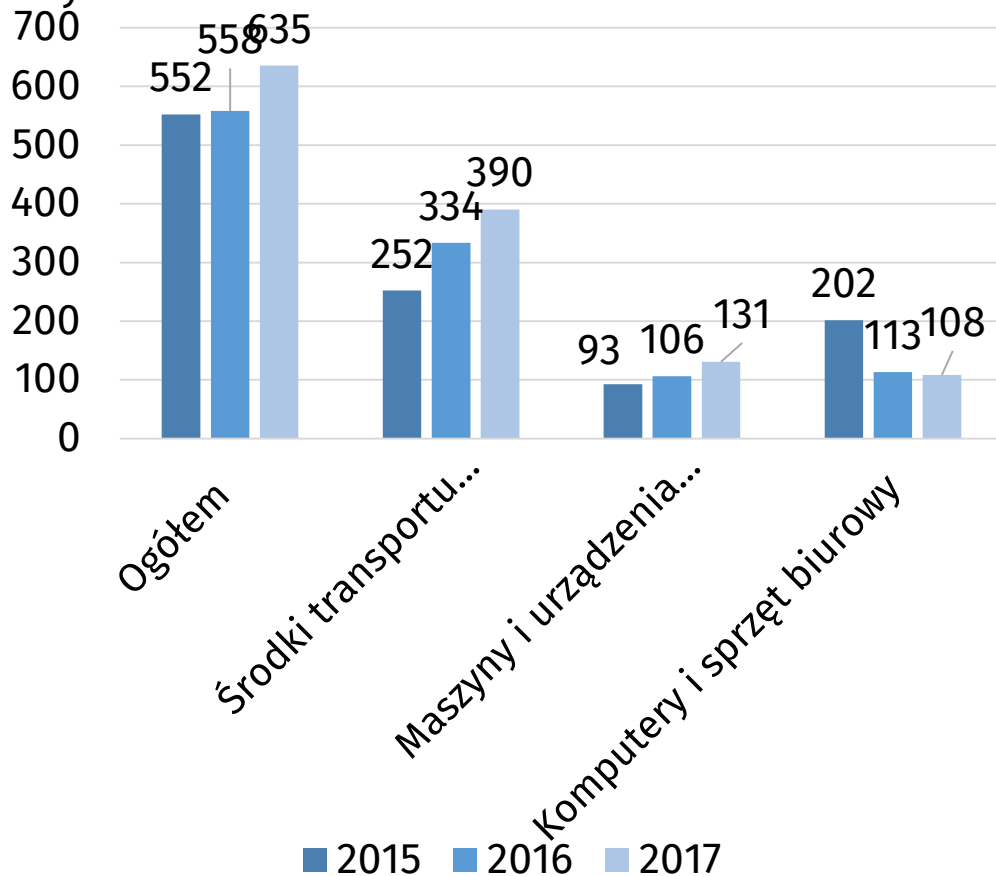
Wartość nowych umów leasingu zawartych według rodzaju leasingu

mld zł

Liczba środków oddanych w leasing

tys.

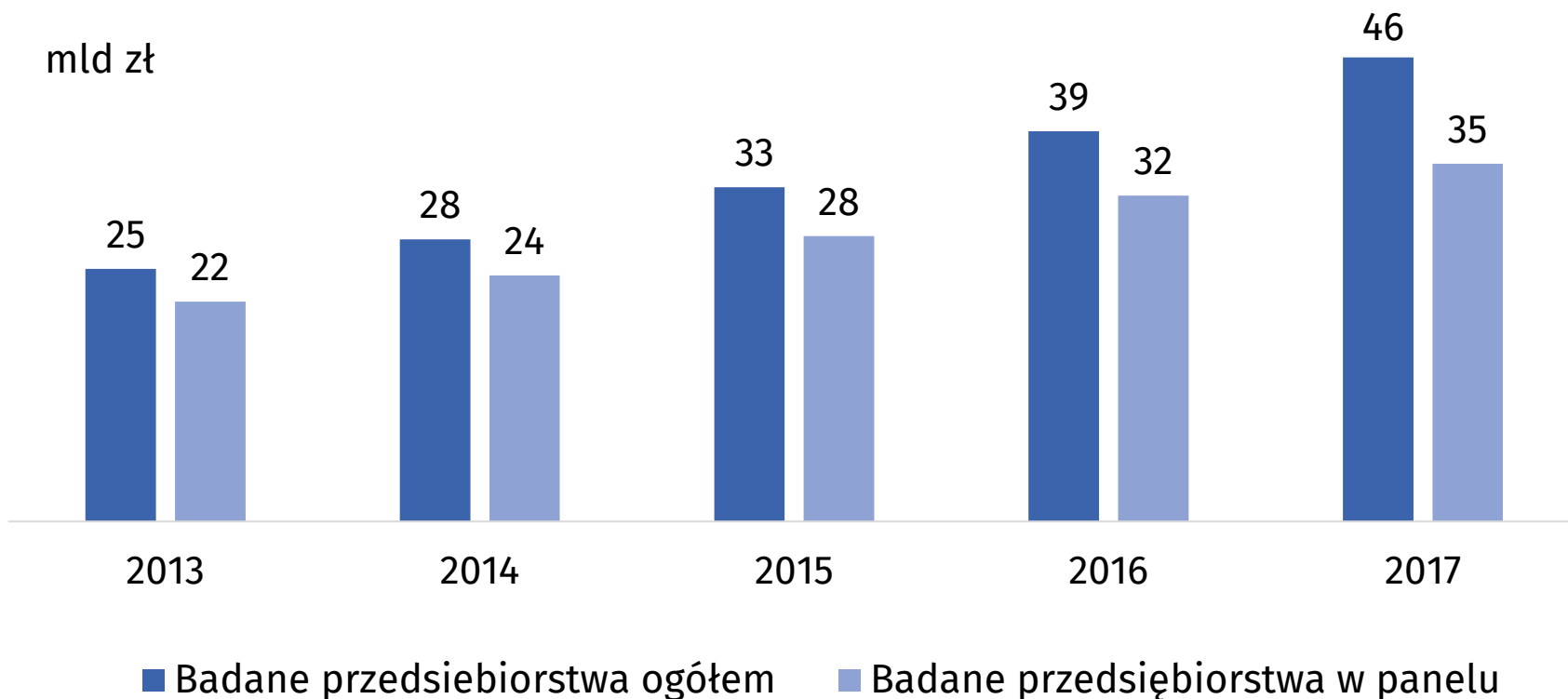

Działalność przedsiębiorstw windykacyjnych

Wyszczególnienie	Ogółem	Wierzytelności konsumenckie	Wierzytelności korporacyjne
Liczba wierzytelności obsługiwanych przez podmioty prowadzące działalność windykacyjną w 2017 r. (w tys.)	13 596	13 243	353
Wartość obsługiwanych wierzytelności przez podmioty prowadzące działalność windykacyjną w 2017 r. ogółem (w mld zł)	91,66	70,6	21,0
Wartość wierzytelności odzyskanych w 2017 r. ogółem (w mld zł)	8,8	6,6	2,3

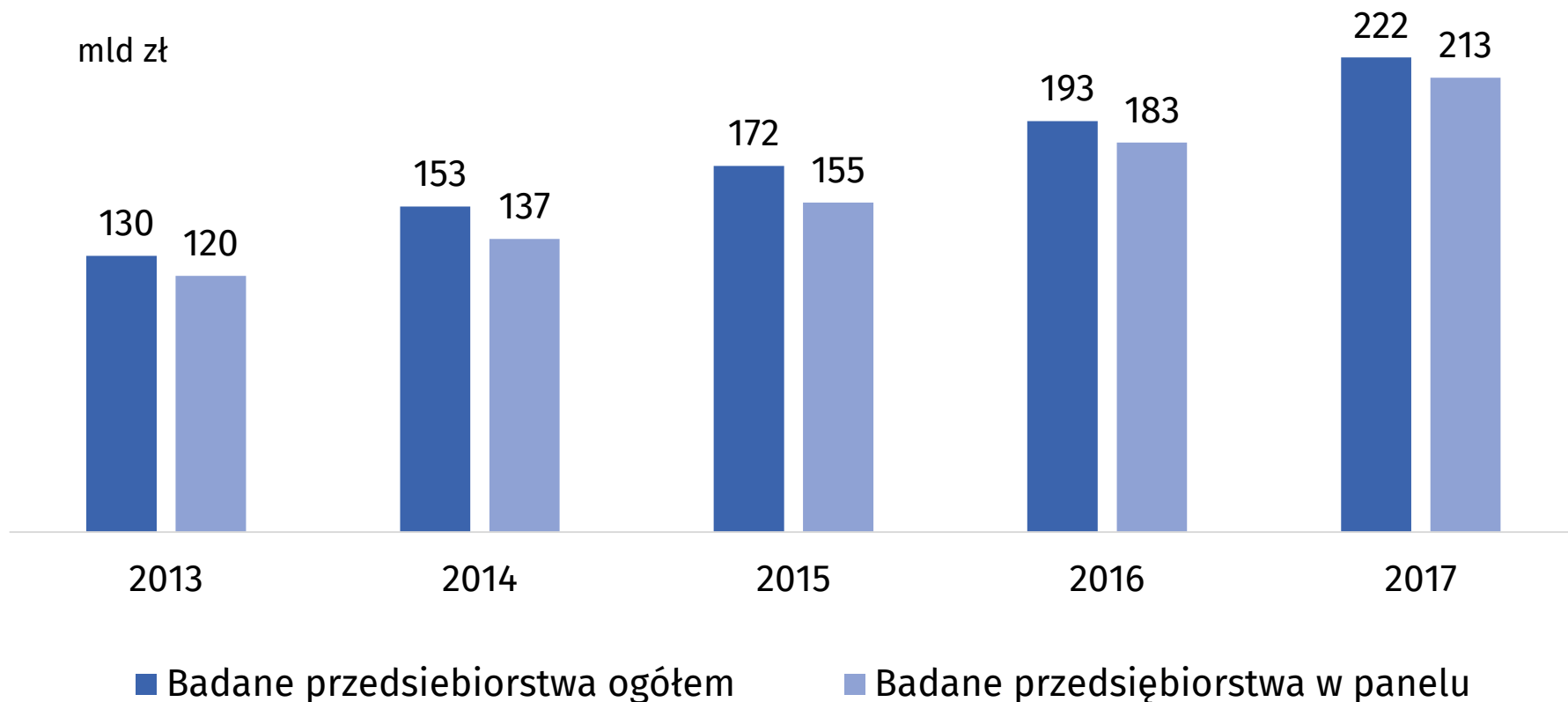
Działalność przedsiębiorstw pośrednictwa kredytowego

Porównanie wartości udzielonych kredytów i pożyczek ogółem
– dane panelowe

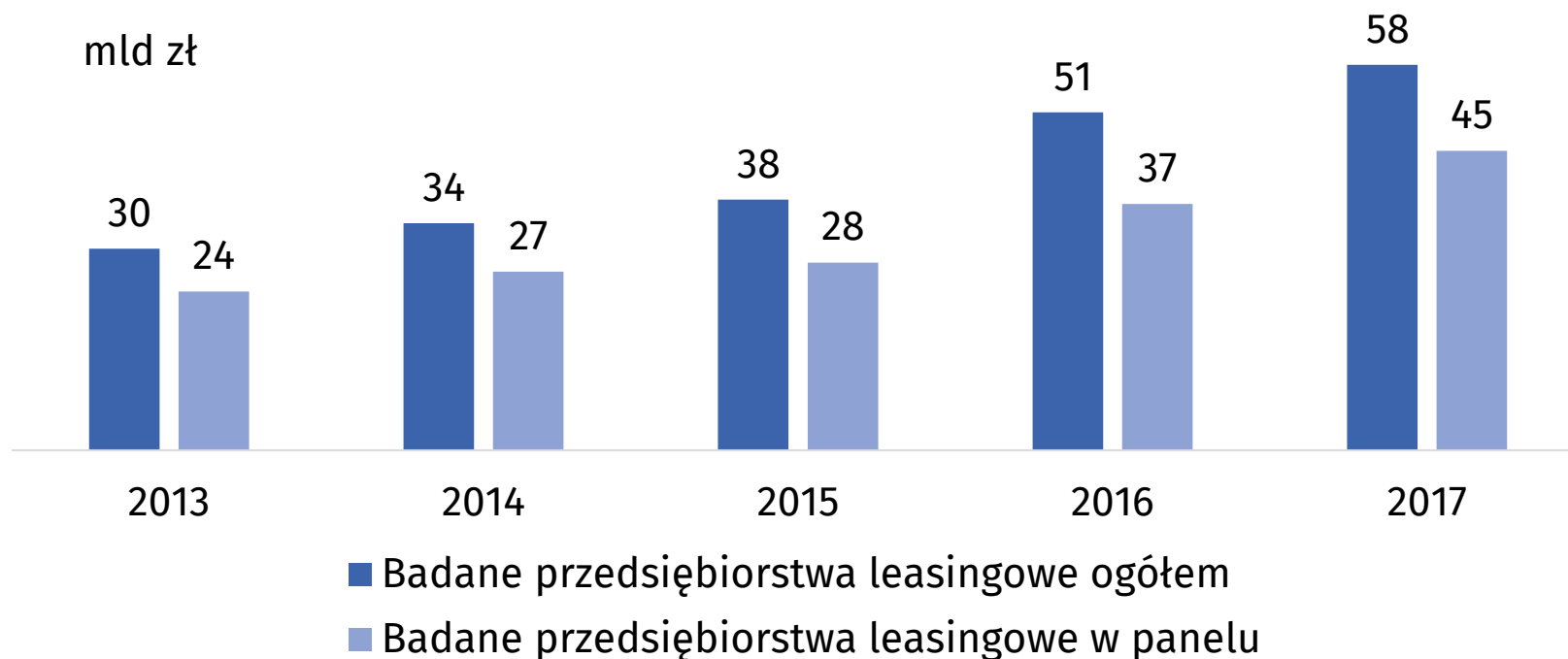
Działalność przedsiębiorstw faktoringowych

Porównanie wartości wykupionych wierzytelności do danych ogółem – dane panelowe

Działalność przedsiębiorstw leasingowych

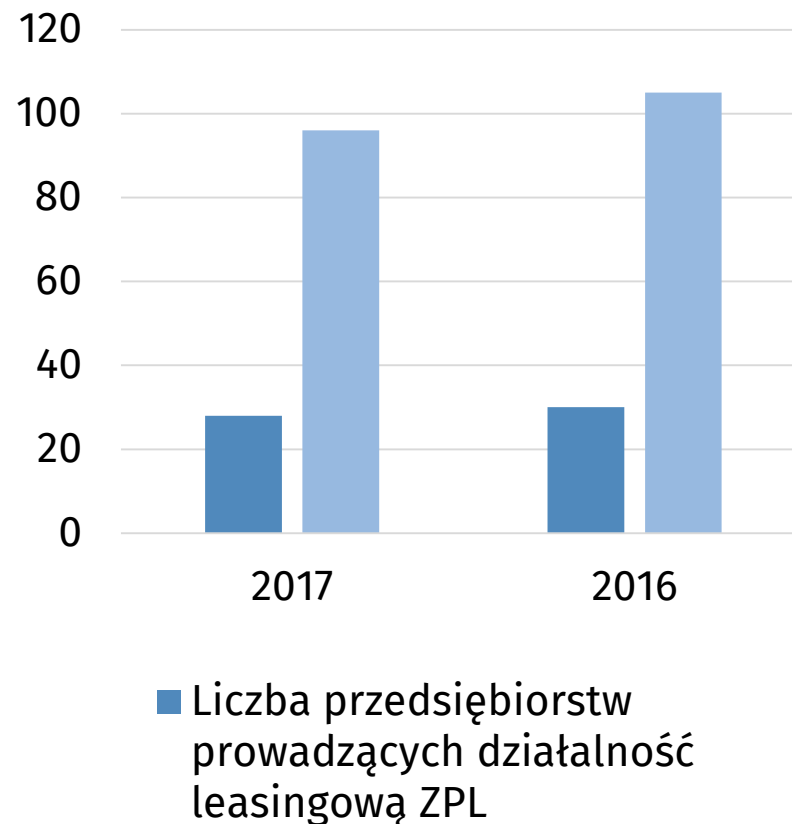
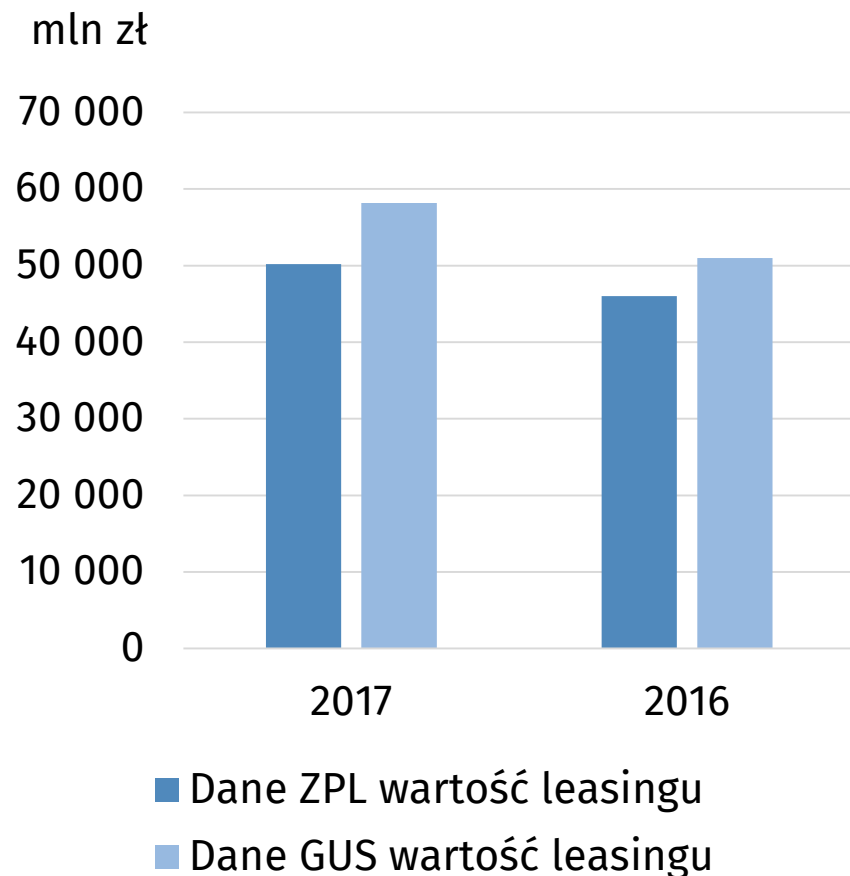
Wartości nowych umów leasingu – dane panelowe

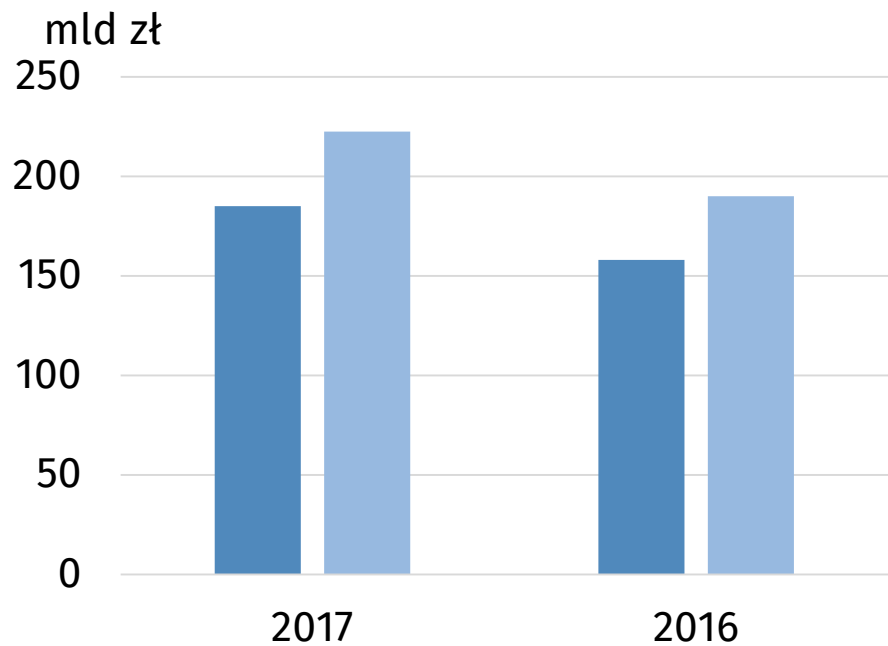
Dane GUS a dane zrzeszeń np. na przykładzie leasingu

- Dane GUS dotyczą większej liczby podmiotów (również tych niezrzeszonych)
- Dane publikowane przez zrzeszenie ZPL w ujęciu kwartalnym/rocznym obejmuje wartość i ilość środków w podziale na rodzaj leasingowanego przedmiotu
- Dane publikowane przez GUS, które są w pełni publiczne, prezentowane są raz w roku w bardzo szczegółowym podziale (obejmują także m.in. bilans i rachunek zysków i strat przedsiębiorstw leasingowych, dla których działalność leasingowa jest jedyną lub dominującą)

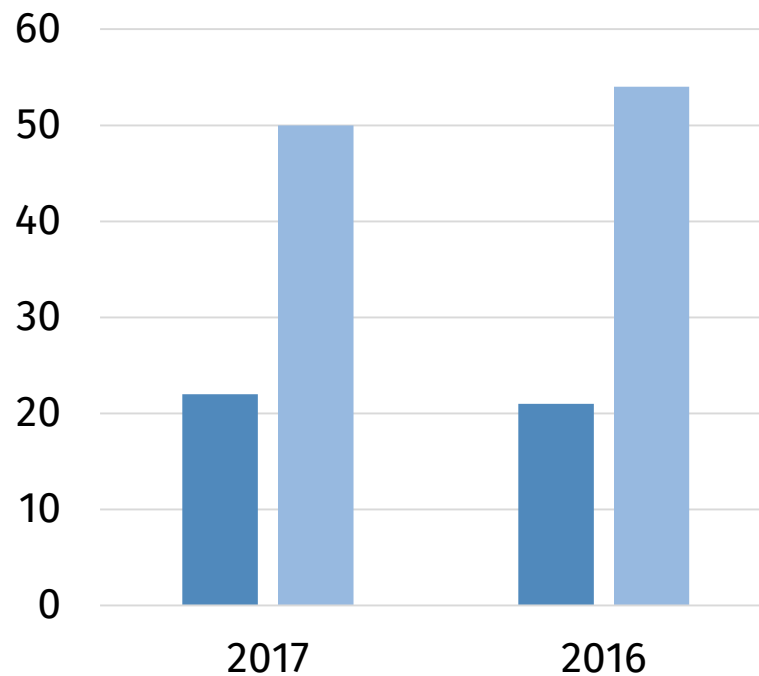
Porównanie ZPL z danymi GUS – dane leasing

Porównanie PZF z danymi GUS – dane faktoring

- Dane PZF - wartość wykupionych wierzytelności ciągu roku
- Dane GUS - wartość wykupionych wierzytelności ciągu roku

- Liczba przedsiębiorstw prowadzących działalność faktoringową - PZF
- Liczba przedsiębiorstw prowadzących działalność faktoringową - GUS

/

Mirosław Błażej

E-mail: m.blazej@stat.gov.pl

Magdalena Mądra-Sawicka

E-mail: m.madra@stat.gov.pl, [magdalena_madra@sggw.pl](mailto:magdalenamadra@sggw.pl)